

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΙΣΤΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΩΝ ΜΠΟΔΟΣΑΚΕΙΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ

1 Δεκεμβρίου 2025

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

- ΖΩΗ ΣΙΣΚΟΥ
- ΒΑΡΒΑΡΑ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΟΥ

ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ-ΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

- ΒΑΡΒΑΡΑ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΟΥ

ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

- ΠΕΤΡΟΥΛΑ ΤΣΙΠΟΥΡΑΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

- ΕΥΔΟΞΙΑ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

- ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΤΙΚΙΔΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- **Ιστός (βιολογία):** Είναι ένα σύνολο κυττάρων με παρόμοια δομή και λειτουργία, τα οποία συνεργάζονται για να επιτελέσουν συγκεκριμένες λειτουργίες μέσα σε έναν οργανισμό (π.χ., επιθηλιακός ιστός, συνδετικός ιστός, μυϊκός ιστός, νευρικός ιστός).
- **Παρασκευάσμα:** Στην επιστήμη, και ειδικά στην εργαστηριακή βιολογία/ιστολογία, παρασκευάσμα ονομάζεται το δείγμα (τομή) ενός υλικού, το οποίο έχει υποστεί ειδική επεξεργασία (μονιμοποίηση, έγκλειση, χρώση) και είναι έτοιμο για παρατήρηση κάτω από το μικροσκόπιο.

Χειρουργικό παρασκευάσμα: ονομάζεται κάθε τμήμα ιστού ή ολόκληρο όργανο που αφαιρείται κατά τη διάρκεια μιας χειρουργικής επέμβασης.

Ο κύριος σκοπός της αφαίρεσης ενός χειρουργικού παρασκευάσματος είναι η αποστολή του στο **παθολογοανατομικό εργαστήριο** για μικροσκοπική εξέταση (ιστολογική εξέταση). Αυτή η εξέταση είναι κρίσιμη για:

- Τη διάγνωση παθήσεων, όπως για παράδειγμα ο καρκίνος.
- Τον προσδιορισμό του σταδίου της νόσου.
- Τον έλεγχο των χειρουργικών ορίων, δηλαδή αν αφαιρέθηκε όλος ο παθολογικός ιστός.

ΣΚΟΠΟΣ

Η διασφάλιση της σωστής συλλογής, επισήμανσης, διατήρησης και παράδοσης των ιστοπαρασκευασμάτων, ώστε να αποφεύγονται σφάλματα ταυτοποίησης και να διατηρείται η ακεραιότητα του δείγματος για αξιόπιστη παθολογοανατομική εξέταση.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Αφορά **όλο το νοσηλευτικό προσωπικό** που εργάζεται στο **χειρουργείο**, καθώς και λοιπούς επαγγελματίες υγείας που εμπλέκονται στη διαχείριση δειγμάτων.

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ

- Δοχεία φύλαξης (αν χρειάζεται αποστειρωμένα)
- Διάλυμα φορμόλης
- Ετικέτες
- Μέσα Ατομικής Προστασίας
- Έντυπο «Παραπτεμπτικό σημείωμα ιστολογικής- κυτταρολογικής εξέτασης»

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ

- Χρήση γαντιών, μάσκας, προστατευτικών γυαλιών
- Αποφυγή επαφής με φορμόλη (τοξική- καρκινογόνος)
- Άμεσο καθάρισμα επιφανειών σε περίπτωση διαρροής
- Τήρηση κανονισμού διαχείρισης νοσοκομειακών αποβλήτων

ΠΡΟΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Επιβεβαίωση των οδηγιών του χειρουργού σχετικά με:

- τύπο δείγματος,
- αριθμό δοχείων,
- ανάγκη για ταχεία βιοψία,
- ειδικές συνθήκες μεταφοράς (π.χ. χωρίς φορμόλη).

Προετοιμασία των κατάλληλων δοχείων:

- αποστειρωμένα, διαφόρων μεγεθών,
- με καπάκι ασφαλείας,
- διαθέσιμα αυτοκόλλητα αναγνώρισης.

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΙΣΤΩΝ ΣΤΟ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΝΕΡΓΕΙΣ :

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

ΕΝΕΡΓΕΙΑ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ
Ο χειρουργός παραδίδει το δείγμα στο νοσηλευτή εργαλειοδοσίας	Αποφυγή πτώσης ή απόρριψής του στον κάδο απορριμμάτων
Ο νοσηλευτής εργαλειοδοσίας δεν απομακρύνει το παρασκεύασμα από το τραπέζι χωρίς την έγκριση του υπεύθυνου χειρουργού κατά την διάρκεια του χειρουργείου, καθώς υπάρχει περίπτωση να χρειαστεί να ληφθεί και άλλο ιστοτεμάχιο από τον ασθενή	Αποφυγή διάσπασης του παρασκευάσματος
Το παρασκεύασμα παραμένει μέσα σε νεφροειδές ή σπλισμένο σε λαβίδα μέχρι να δοθεί στο νοσηλευτή κυκλοφορίας και να τοποθετηθεί στο δοχείο φύλαξης	Εξασφαλίζεται η ακεραιότητα του παρασκευάσματος
Ο νοσηλευτής κυκλοφορίας επιβεβαιώνει φωναχτά: <ul style="list-style-type: none"> • Όνομα ασθενούς • Αριθμό φακέλου • Τύπο δείγματος • Ύπαρξη πολλαπλών δειγμάτων (Α, Β, Γ...)	Διασφάλιση αποφυγής σφάλματος με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκομένων
Τοποθέτηση του δείγματος στο κατάλληλο δοχείο: Για μόνιμη βιοψία: κάλυψη με φορμόλη 10% σε αναλογία 10:1.	Διατήρηση ιστοπαρασκευάσματος για ασφαλή εξαγωγή διαγνωστικών αποτελεσμάτων
Τα στοιχεία που αναγράφονται στην ετικέτα είναι τα εξής: <ul style="list-style-type: none"> • Ονοματεπώνυμο • Ημερομηνία • Κλινική νοσηλείας • Ασφάλεια • Ηλικία	Εξασφαλίζεται η ακεραιότητα των στοιχείων για την περαιτέρω πορεία του ασθενή

Ακριβής περιγραφή του ιστοπαρασκευάσματος	
Αναγράφονται ευκρινώς τα στοιχεία του ασθενή με στυλό και όχι με μολύβι στην αυτοκόλλητη ετικέτα	Αποφυγή αλλοίωσης των στοιχείων
Εφόσον ο χειρουργός ζητήσει να μην απομακρυνθεί άμεσα το ιστοπαρασκεύασμα, ο νοσηλευτής εργαλειοδοσίας φυλάσσει το δείγμα σε καλή κατάσταση όσο γίνεται υγρό, μέσα σε φυσιολογικό ορό, μέχρι να παραληφθεί από το νοσηλευτή κυκλοφορίας	Φροντίζεται η τυχόν αλλοίωση του δείγματος
Εφόσον τα παρασκευάσματα είναι πολλά και από διαφορετικά σημεία, φυλάσσονται ξέχωρα από τον νοσηλευτή εργαλειοδοσίας και την ξεχωριστή καταγραφή τους από τον νοσηλευτή κυκλοφορίας	Εξασφαλίζεται η σωστή καταγραφή και η αποφυγή λάθους
Το παρασκεύασμα δεν παραδίδεται πάνω σε γάζα	Για την αποφυγή λάθους κατά την καταμέτρηση των γαζών
Ο νοσηλευτής κυκλοφορίας καταγράφει στα έντυπα του χειρουργείου, την λήψη παρασκευάσματος	Επιτυγχάνεται η σωστή καταγραφή της πορείας του ασθενή στην χειρουργική αίθουσα
Ενίστε μπορεί να χρησιμοποιηθεί από το νοσηλευτή εργαλειοδοσίας αποστειρωμένο δοχείο για την τοποθέτηση παρασκευασμάτων, στην περίπτωση αυτή, ο νοσηλευτής κυκλοφορίας φοράει γάντια και παραλαμβάνει το παρασκεύασμα εφαρμόζοντας άσηπτη τεχνική	Τηρείται άσηπτη τεχνική και αποφυγή επαφής με το βιολογικό υλικό
Μετά το πέρας της επέμβασης πρέπει να υπάρχει μεγάλη προσοχή στην μεταφορά του ιστοτεμαχίου στο ειδικό σκεύος για αποφυγή τυχόν επαφής με το υλικό	Αποφυγή επαφής με διάφορα βιολογικά υλικά και μετάδοσης λοιμώξεων
Το δείγμα συνοδεύεται πάντα από το ειδικό έντυπο «ΠΑΡΑΠΕΜΠΤΙΚΟ ΓΙΑ ΠΑΘΟΛΟΓΟΑΝΑΤΟΜΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ» το	Ακριβής καταγραφή στοιχείων για την σωστή για την αποφυγή λάθους και

οποίο συμπληρώνεται από τον ιατρό και φέρει σφραγίδα και υπογραφή του	την εξασφάλιση των ορθών αποτελεσμάτων για τον ασθενή
Όλα τα στοιχεία του ασθενή και του παρασκευάσματος καταγράφονται στο βιβλίο «Παρασκευασμάτων» του χειρουργείου και υπογράφονται από τον νοσηλευτή κίνησης ο οποίος διαχειρίστηκε το δείγμα	Τηρείται αρχείο παρασκευασμάτων από το χειρουργείο, καθώς όλα τα δείγματα εξετάζονται σε εργαστήριο εκτός νοσοκομείου – αποφυγή λάθους
Το δείγμα μεταφέρεται στον χώρο φύλαξης παρασκευασμάτων	Αποφυγή απώλειας του δείγματος
Κάθε 2 εβδομάδες γίνεται έλεγχος και καταγραφή όλων των παρασκευασμάτων από την υπεύθυνη νοσηλεύτρια και ελέγχονται τα δείγματα, τα παραπεμπτικά καθώς και το βιβλίο παρασκευασμάτων. Εφόσον γίνει η καταμέτρηση και εξασφαλιστεί η ταύτιση όλων των στοιχείων, τα παρασκευάσματα αποστέλλονται στο παθολογοανατομικό εργαστήριο εκτός νοσοκομείου.	Υπευθυνότητα και έλεγχος για τυχόν αποφυγή λάθους
Κατά την διαχείριση των παρασκευασμάτων είναι απαραίτητη η χρήση γαντιών και προστατευτικής μάσκας	Αποφυγή επαφής με το δέρμα και εισπνοής επικίνδυνων και βλαβερών αναθυμιάσεων

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ

Σε περίπτωση:

- λάθους σήμανσης,
- ασύμφωνων στοιχείων,
- διαρροής φορμόλης,

ο νοσηλευτής:

1. Ενημερώνει άμεσα τον υπεύθυνο χειρουργό.
2. Επαναλαμβάνει τη διαδικασία σήμανσης.
3. Καταγράφει το περιστατικό στο συμβάν συμβατότητας/ποιότητας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ
«ΜΠΟΔΟΣΑΚΕΙΟ»

ΠΑΡΑΠΕΜΠΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΙΣΤΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΥΤΤΑΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΚΛΙΝΙΚΗ:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ :

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟΥ:

ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ :

ΑΣΦΑΛΕΙΑ :

ΑΜΚΑ :

ΗΛΙΚΙΑ :

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ :

ΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ :

ΚΛΙΝΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ :

ΕΙΔΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΟΣ :

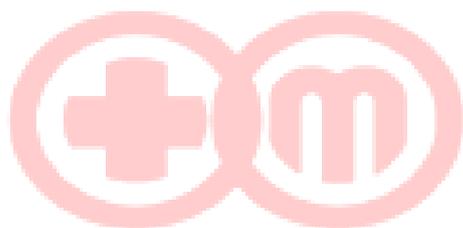

ΜΠΟΔΟΣΑΚΕΙΟ
ΓΕΝ. ΚΟ. ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ
ΝΟΣΗΛΕΥΤ. ΚΗ. ΥΠΗΡΕΣ. Δ.

ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ

Βιβλιογραφία

1. **College of American Pathologists (CAP).** *Specimen Collection and Handling Guidelines.*
2. **World Health Organization (WHO).** *Safe handling of specimens in healthcare settings.*
3. **Association of periOperative Registered Nurses (AORN).** *Guidelines for Perioperative Practice* — Chapter: Specimen Management.
4. **Royal College of Pathologists.** *Tissue Pathways for Histopathology.*
5. **Centers for Disease Control and Prevention (CDC).** *Biosafety in Microbiological and Biomedical Laboratories.*
6. **Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ).** Οδηγίες για τη διαχείριση βιολογικού υλικού.
7. **European Society of Pathology (ESP).** *Recommendations for handling surgical specimens.*

ΜΠΟΔΟΣΑΚΕΙΟ
ΓΕΝ. ΚΟΙΝΩΣΙΑΚΟ ΜΕΙΟ ΠΡΟΛΕΜΑΙΔΑΣ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ